

Adresse Fossveien 24
0551 Oslo
Norge

Telefon (+47) 22 99 55 00

Post Postboks 6853
St. Olavs plass
N-0130

Faktura Postboks 386
Alnabru
0614 Oslo

Org.no. 977027233
Giro 8276 0100265

Maja Bang Haugsgjerd
Kimære som tilstand

MFA
Avdeling Kunstakademiet 2019

KHIODA
Kunsthøgskolen i Oslo,
Digitalt Arkiv

<https://khioda.khio.no>
khioda@khio.no

Publikasjoner som arkiveres/publiseres i KHIODA reguleres av Lov om opphavsrett til åndsverk.

Opphavsmannen beholder opphavsretten til materialet i KHIODA, men gir brukerne tillatelse til å sitere fra verket, samt videreformidle det til andre, i henhold til åndsverkslovens regler. En forutsetning er at navn på utgiver og opphavsmann angis.

Kommersiell bruk av verket er ikke tillatt uten etter skriftlig avtale med opphavsmannen.

- Maja Bang Haugsgjerd
- Kimære som tilstand
- MA essay
- KHIO, Kunstakademiet i Oslo/Oslo National Academy of the Arts, The Academy of Fine Art

Gulv mosaikk av Kimære fra Konstantinopel, fra 6. århundre

Kimære som tilstand

Jeg har en sjeselong på atelieret mitt, som har stått der fra begynnelsen av masterutdannelsen min på Kunsthøgskolen i Oslo. Denne skaffet jeg for å ha et behagelig sted å slappe av og lese på, men etterhvert har den også tatt plass som en betydningsfull størrelse, et bilde på min tankeprosess. Jeg lette mye på Finn for å finne denne sjeselongen. Den er beige med et brunt mønster, egentlig litt vulgær av utseende. Men funksjonen er påtakelig. Ikke er det en sofa,

som er for stor for et studio og et møbel jeg assosierer med ren avslapning. Det er heller ikke en stol, hvor man må sitte høyeist. Den er en mellomting. Et akkurat passelig stort møbel, hvor jeg kan finne roen til å tenke, slappe av og føle meg hjemme på studioet. Kanskje er det slik at når bena ligger høyt så blodet får strømmet tilbake gjennom kroppen og til hodet igjen, er det lettere å finne noe i underbevisstheten. Jeg har ikke brukt denne sjeselongen til noen form for terapi, men den har fått meg til å reflektere over min fortid.

I mitt hode har sjeselongen blitt en katalysator for prosessene som foregår i meg, og de rollene jeg inntar. En er kritisk tenkende og den andre er impulsiv og ufiltrert; det vil si der hvor de kritiske tankene skal prosesseres. Det er i den uredigerte beholderen at avtrykk av erfaringer ligger. Erfaringer er som dynamiske aktører i en organismes liv. Hva som kommer til *uttrykk*, og under hvilke forhold, er avhengig av erfarte og fortolkete *inntrykk*.¹ Poenget med å beskrive disse rollene er at jeg både er en slags analytiker og en analysand når jeg er på studioet, eller en observatør og en som blir observert. Dette er muligens noe som man tar for gitt som kunstner, men jeg har valgt å gi min opplevelse av dette et rom i denne teksten.

Mine aller første møter med kunst var malerier laget av mine foreldres pasienter, som hang i mitt barndomshjem på Røa. Kanskje dette har gjort at jeg alltid vil være opptatt av den delen av kunst som ikke kun oppstår som uttrykk i rammene av et profesjonelt kunstnerskap, men som er et uttrykk for det avtrykket som jeg snakket om – banken av informasjon skapt av erfaringer. Bildene hjemme var ikke laget med tanke på å skulle tilhøre en offentlighet. De var laget som terapeutiske uttrykk, ment å avduke en fasett av erfaringer lagret i underbevisstheten. Det ene bildet jeg tenker spesielt på, er helt umulig å glemme. Det var en klovn i helfigur – sikkert 1,5 m x 50 cm, og den hang der og smilte hver gang jeg gikk forbi, som et maleri laget av et barn. Det andre bildet jeg tenker på var mer drømmeaktig. Det var et blått landskap med gule menneskefigurer, en trapp og mange andre elementer som jeg ikke husker. Ved trappen i motivet var det også et svakt gult lys. Det minnet meg om en malt illustrasjon fra bibelen med et surrealistisk preg. Jeg opplevde det som en tilstand.

---

¹ Linn Getz, Anna Luise Kirkengen, Elling Ulvestad, Tidsskriftet.no, *Menneskelig biologi-mettet med erfaring*, <https://tidsskriftet.no/2011/04/originalartikkel/menneskets-biologi-mettet-med-erfaring> (publisert 14 februar 2019, lastet ned januar 2019)

Uavhengig av hva min motivasjons grunn for å analysere prosessen rundt kunstproduksjon er, så vil jeg anta at den ligger et sted langt nede i banken av opplevelser. Denne banken vil jeg også omtale som studioet. Jeg tenker med andre ord på studioet som det fysiske rommet og som «et rom» som er med meg samme hvor jeg er. Studioet er en mental bank hvor informasjon fylles på og sorteres. En levende og organisk «motor» for mine produksjonsprosesser.

Komplementære systemer

For å illustrere hvordan jeg tenker rundt dette, så vil jeg snakke om det spontane og det analytiske som deler i en komplementær prosess. I virkeligheten er de ett, den ene er bark og den andre er ved, men begge behøves. Samtidig som jeg ønsker jeg å ta de irrasjonelle og instinktive kreftene på alvor og inkludere dem i min praksis, så oppleves det analytiske sporet i meg som ganske dominant; det som assosierer og brøyter tankene videre, skiller ut det overflødige, og signaliserer hva som trengs for å formidle budskapet. Dette er valgene.

Jeg skulle gjerne visst hvorfor det er slik at det er *innfallene* som ender opp med å gi mest mening i slutten av en prosess. At det er en del av et system som finnes, men som man ikke alltid kan ha et overblikk over. Dette systemet har en funksjon, og den gjør en jobb som er for kompleks for bevisstheten å henge med på. Grunnen til at det går an å stole på det spontane er fordi man etterhvert får en kunnskap om hva man interesserer seg for. Kanskje det kan sammenlignes med noe maskinelt. For å bruke et bilde kan man sammenligne det med *input/output* funksjonen i datasystemer. Oversatt til norsk er det *innmating/utmating*, og det beskriver kommunikasjon mellom et informasjonsbehandlingssystem (for eksempel en [datamaskin](#)) og utenomverdenen. Når jeg søker på den norske oversettelsen av *input*, får jeg blant annet opp; «data», «informasjon», og «kommentar». Søker jeg på *output* kommer

forslagene «avkastning», «produksjon» og «yteevne». Dette perspektivet brukes også som en analyse-form innenfor økonomi, og den ble grunnlagt av Wassily Leontief (1906-1999) som senere vant Nobels fredspris i økonomi i 1973. «Input-output analyse, en variant av teorier om åpne systemer som studerer et systems forhold til omgivelsene ved å sammenholde informasjon om det som skjer på innsiden av systemet med det som kommer inn i systemet utenfra (*input*) og det som går ut av systemet etterpå (*output*). Dermed kan en få en forståelse av hvilken betydning omverdenen har for det som skjer inne i systemet»² For meg er dette et bilde på bevegelser, og hvordan disse bevegelsene i sinnet kan manipuleres i form av valg og kunnskap. Det som skiller oss fra maskiner.

Ideen om flytende grenser mellom natur og menneske, og menneske og maskin, ble belyst av Donna Haraway i «A Cyborg Manifesto» fra 1985. Haraway argumenterer for en omforming av den tradisjonelle binære måten å kategorisere kjønn, menneske, maskin og dyr på. Hun så for seg en fremtid hvor menneske og maskin ville smelte sammen. Hun skriver: “By the late twentieth century, our time, a mythic time, we are all chimeras, theorized and fabricated hybrids of machine and organism—in short, cyborgs”³ En *Chimera*, også kalt Kimære på norsk er et fabeldyr fra gresk mytologi. Halvt løve, halvt geit, og med en slange eller dragehode til hale. Ordet *chimera* har i ettertiden blitt brukt i biologi for å betegne ulike former for tilstander hvor organismer er satt sammen av ulike celler, som for eksempel “*Fetomaternal microchimerism*” hvor cellene til et foster kan bli igjen i morens kropp etter fødsel eller spontanabort. Det samme vil kunne forekomme fra mor til foster. Dermed vil moren/fosteret kunne bli bærer av en form for gjesteceller i sin egen kropp livet ut.⁴

---

² Store norske leksikon, <https://snl.no/inn/ut-enhet>

³ Haraway, Donna J.. *Manifestly Haraway*, University of Minnesota Press, 2016. ProQuest Ebook Central, s7
<http://ebookcentral.proquest.com/lib/warw/detail.action?docID=4392065>.

⁴PMC, *Cell migration from baby to mother*,
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2633676/> (publisert jan-mar.2007)

For Haraway er mennesket i ferd med å bli kyborger, verktøyene vi omgir oss med, klærne inkludert, våre hjem og vår eksterne hukommelseslagre i bøker og skrifttegn, gjør oss til hybrider. Disse kvalitetene mener hun underbygger vår umenneskelighet, slik jeg forstår det. Mitt tankeeksperiment i forhold til denne teksten er litt annerledes, eller er sett fra en annen vinkel. Jeg nevner likevel Haraway for å vise en av kildene til min sammenligning mellom mennesket og maskin. Der Haraway mener at dette viser vår umenneskelighet, så er min idé i forhold til produksjonsprosesser at teknologien også speiler mennesket. Slik som mennesket forplanter seg og setter ut i livet små deler av seg selv, lurert jeg på om alt som skapes allerede eksisterer eller finnes som en komponent som muterer til noe annet. For jeg er usikker på om noe som ikke eksisterer, kan skapes ut av noe som den ikke-eksisterende tingen ikke har noen likhet med. Det jeg foreslår i mitt tankeeksperiment, er at mennesket og kunstneren allerede er en organisk maskintype, og at teknologien heller er en forlengelse av oss. At vi lærer om oss selv gjennom maskinene.

Ideen jeg ønsker å utforske er opplevelsen jeg har av at levende vesener, akkurat som maskinen, opererer i systemer, selv når vi ikke forstår det. Å anerkjenne det, er å stole på systemet. Vi forventer ikke at vi skal se og forstå prosessen som skjer mens en maskin regner ut en likning, men vi stoler like fullt på at den opererer etter et logisk system. I en kunstnerisk prosess er det ikke forventningen av et logiske system som skal presse ut et svar med to streker under, for svaret er det som kjennes riktig, hvor essensen av informasjon er tilstede uten unødvendige elementer. Selv når det innebærer en opplevelse av en forhandling. Forhandlingen skjer når man skal ta det irrasjonelle (spontane) på alvor, bekrefte det, og finne logikken som ligger skjult i det. Å finne systemer i abstrakte prosesser.

Fremfor å se på forhandlingen som jeg snakker om som dikotomisk, så tenker jeg at det er en komplementær helhet. "*Dikotomi* handler om en todeling (eller tvedeling) i to like store og adskilte deler, og begrepet *komplementaritet* har å gjøre med om noe henger sammen eller at det finnes en avhengighet mellom eksempelvis to størrelser."⁵

---

⁵ Lars Råmunddal, *Dikotomi eller komplementaritet? "Forståelse" og "forklaring" i et vitenskapsteoretisk perspektiv*, <https://uwpqj1lvqbl33knjm20uhpfs-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2014/03/Dikotomi-eller-komplementaritet.pdf> (publisert 2009, lastet ned januar 2019)

Fordøyelsen og skjulte preferanser

Det jeg snakker om i denne teksten tilhører metoden, innstillingen og rollen jeg har i min praksis. Behovet for å dele prosessen opp, kommer fra ønsket om å ha et språk for å reflektere om den, men hele prosessens utstrekning og størrelse får ikke plass samtidig. Oppdelingen oppstår ut fra plassmangelen i språket.

Ta de to faktorene i næringsprosessen for eksempel, inntak og utskillelse av næring. Dette er *en* prosess. Likevel gjør en oppdelingen av prosessen det illustrerende og lettere for meg å snakke om. Vi tar til oss næring, som er en bevisst handling. Senere kan kroppen skille ut det den ikke trenger eller ikke kan håndtere, uten bevisst anstrengelse. Begge disse stegene er deler av en nødvendig prosess for våre vitale organer, som opprettholder og regenererer ny energi for at kroppen kan fortsette å leve. Dette er en mekanisme alle mennesker deler og den likestiller oss på et biologisk plan, for uten denne prosessen, så dør vi. Med samme prinsipper som innmating/utmatings prinsippet, så kan vi manipulere fordøyelsen gjennom inntak av forskjellige mat og drikkevarer, men likevel er det en slags mekanikk i det. Vi må stole på at tarmene gjør den jobben den skal gjøre, så lenge tarmen er frisk. Og ifølge nyere forskning så er tarmene og hjernen tett knyttet sammen. Kroppen ses ikke lenger på som mange løse deler, men et komplisert system som virker sammen.

Med mental informasjon derimot, så er “fordøyelsesprosessen” litt annerledes. Vi har i en mye større grad mulighet til å manipulere hvordan vi uttrykker (utmating) informasjon som tas inn (innmating) Og det gjør vi gjennom forestillingsevnen. ”Mennesker kjennetegnes av noe som er særegent og som skiller det fra alle andre kjente organismer – nemlig evne til

selvrefleksjon, til å utforme avanserte symbolske strukturer, til metaforisk begrepsfesting av erfaringer og til å bygge modeller og kategorier ved hjelp av forestillingsevnen”⁶

I “Private truths, public lies” fra 1995 lanserer sosialforskeren og økonomen, Timur Kuran, begrepet *preference falsification*.⁷ Jeg vil her referere til det som *skjulte preferanser*. Begrepet adresserer problemet ved at mennesker kan, av under ulike omstendigheter, kontrollerer sine offentlige holdninger. Det å ha sosial intelligens og et filter for når våre meninger er relevante og ikke, det er noe annet.

En ung, nyutdannet kunstner er invitert i et selskap hjemme hos en gallerist som hun har lyst til å jobbe med. For å komme inn i stuen, så må hun bevege seg gjennom en nyoppusset gang, full av rester etter oppussingsplast og tomme malingsspann. Galleristen beklager rotet, og forklarer at gangen er nymalt i dag, og ser veldig fornøyd ut. Whispering Red, utbryter han. Og legger til at han lette lenge for å finne akkurat denne fargen. Kunstneren hater virkelig den rødbrune fargen, men som en hyggelig gest nikker hun og sier enkelt “ja, så fint!” og legger til et bekræftende smil. Hun kan jo selvfølgelig bare ikke si noe, men det virker jo bare merkelig når han står der å uttrykker sin entusiasme over denne fargen. Her ville det være unaturlig og ikke minst irrelevant hva en skuespillers mening om akkurat denne fargen var.

Under middagen går det en samtale rundt bordet hvor samtlige gjester uttrykker en enstemmig kritikk og latterliggjør en politisk artikkel, som ble publisert noen dager tilbake, av en journalist som kunstneren tilfeldigvis liker veldig godt. Hun leste også artikkelen og syntes den gav mye mening, som tilfeldigvis også støtter en politisk sak som er viktig for henne. Hva sier hun her? Enten begir hun seg ut i en diskusjon, som vil tydeliggjøre at hun

---

⁶ Linn Getz, Anna Luise Kirkengen, Elling Ulvestad, Tidsskriftet.no, *Menneskelig biologi-mettet med erfaring*, <https://tidsskriftet.no/2011/04/originalartikkel/menneskets-biologi-mettet-med-erfaring> (publisert 14 februar 2019, lastet ned januar 2019)

⁷ Timur Kuran, “*Private truths, Public Lies*”, Harvard University Press, 1997, s.3-22

mest sannsynlig har et helt annet politisk ståsted enn resten av gjestene, som hun også gjerne vil komme over ens med, eller kanskje bare venter hun til samtalen går over i noe annet?

Dette første eksempelet illustrerer en uskyldig form for skjulte preferanser, hvor preferansen til eksempelet som nevnes er irrelevant, og svaret hun gir egentlig minner mer om høflighet. Den andre eksempelet rører ved valget mellom friheten til å si en personlig mening eller å tilpasse den etter et sosialt behov. Her vises det bare begynnelsen på et problem, som kan utvides ytterligere, dersom man begynner å reflektere over hvordan dette kan påvirke det kollektive. Hva hvis kunstneren lyver fullstendig, eller hva hvis flere i selskapet egentlig også lyver? Problemet oppstår kanskje, når konsensus begynner å vise hva vi *velger* å ytre, fremfor å representere individuelle verdier og holdninger som faktisk eksisterer. Han betegner det som «the personal vs the collective choice»⁸ Hvor viktig det er for ethvert menneske å være enig med gruppen som man ønsker å ha innpass i, avgjør om man velger å uttrykke sine private holdninger eller ikke, om de ikke passer inn i den gitte gruppen. Skjulte preferanser kan også handle om overlevelse, da det under noen omstendigheter vil være straffbart å fravike fra et diktators politiske meninger. Det kan dreie seg om skam over fordommer eller hatefulle verdier. Disse formene for preferanser vil jeg ikke referere til i denne teksten.

I følge Kuran ligger den fremste motivasjonen for å skjule private holdninger, et behov for å oppnå anerkjennelse av og innenfor valgte grupper.⁹ Dette er den typen skjulte preferanser jeg sikter til i denne teksten, fordi de lettest kan knyttes opp til et kunstnerisk virke. Som kunstnere er vi prisgitt at våre meninger og betraktninger anerkjennes som relevante og viktige. På samme tid må vi bruke vår egen refleksjon til å tolke materialet vi vil snakke om, og da må vi stole på at vår egen fortolkning av virkeligheten er relevant.

Kuran hevder videre, at vi også har en uavhengig trang til friheten til av å uttale og handle etter noe vi vet er sant, uavhengig av støtte fra flertallet. Han skriver: “As individuals, we are evidently prepared to endure some social conflict to say or do what we really want. Our choices must be satisfying a need other than social approval and respect. This other need, I

---

⁸ Timur Kuran, “*Private truths, Public Lies*”, Harvard University Press, 1997, s.40

⁹ Timur Kuran, “*Private truths, Public Lies*”, Harvard University Press, 1997 s.3-83

submit, as a need for individuality, autonomy, dignity, and integrity. I am proposing that we value the freedom to choose; that we derive self-esteem from resisting social pressure and establishing ourselves as people to be reckoned with”

Det offentlige badet og Arendt

I min utstilling I Skylight galleri “Thermae Tepudarium” viste jeg tre skulpturell installasjoner, og et keramisk veggarbeid som “biter” eller “deler” av interiør som kunne ha tilhørt et offentlig bad. De fungerte som kulisser i rommet, som former for rekvisitter på en scene.

I de første offentlige badene i Roma var det ikke bare et sted hvor man gikk for å bade, men et sted hvor det ble diskutert politikk, hvor de rike møtte de fattige. Det var ikke dyrt å besøke badene, fordi det skulle være mulig for de med mindre penger, som ikke hadde egne bad, å gå hit. Jeg påstår ikke at dette var et demokratisk rom, men det var et rom hvor mye av det som var i samfunnet var synlig.

Tepidariet befant seg i midten av badet, som et venterom, med varmt rom med tørr jevn varme. Fra dette rommet kunne man gå inn i Caldariet, som var et varmerom, lignende en badstue og Frigidariet, det kalde bassenget.

Som jeg har snakket om gjennom teksten, var offentlige bad et møtepunkt mellom grenser, det private, og det som er felles. Hvor det politiske møter det individuelle i sin rene kroppslighet. Jeg tenker på de romerske badene som en blanding av treningsstudioer og internett. Som romerne her blandet kroppsvæsker og sykdommer, er internett representasjonen av flytende informasjon, og usynlige grenser som sklir over i hverandre.

Fra "Thermae Tepidarium", 2018

Hannah Arendt skriver om grensene mellom det offentlige og det private i *Vita Activa*. En grense som vekselvis er der og oppløses, om hverandre, mellom et studio og en utstillingspraksis. Det er helt sikker mulig at det finnes kunstnere som ikke tenker på studioet som et privat sted, men et sted hvor man er profesjonell. Likevel er alt det som er ditt profesjonelle jeg- et utspring fra kunnskapen man har opparbeidet seg, hvem man er, og erfaringer man har hatt.

Hun skriver:

“Ordet offentlig, betegner to fenomener som er nært knyttet til hverandre. Det betyr for det første at alt det som trer frem for allmennheten er synlig og hørbart for alle og enhver, og på den måten får størst mulig offentlighet. At noe trer frem og oppfattes slik både av andre og av oss selv, betyr i menneskets verden at det får virkelighet. Sammenlignet med den realitet som konstitueres av det som blir hørt og sett, lever selv de sterkeste kreftene i vårt indre liv- hjertets lidenskaper, åndens tanker, sanselig lyst, en usikker, men skyggeaktig tilværelse,

*forutsatt at de ikke forvandles, liksom avprivatiseres, og avindividualiseres og i den grad omdannes at de antar en form som egner seg for offentlig fremtreden.*¹⁰

Hannah Arendt selv sa at hun ville virke i sin tid, men hun ville ikke gå opp i den. Det hun mente med dette var at hun ville delta i samtidens diskurs, men at muligheten for filosofisk erkjennelse krevde at hun også kunne stå på utsiden. Hun så på en intellektuelle uavhengigheten som en grunnleggende forutsetning for en fri tenkning som vil forstå sin samtid. Jeg forstår det slik at hun mente at de tankene hun bidro med i offentligheten, måtte kunne oppstå uavhengig av kampen for sosial aksept. Jeg har hørt at det må gå en generasjon før man kan forstå den tiden man selv er en del av. Som et bilde på dette bruker jeg anekdoten om en frosk:

“Du har sikkert hørt anekdoten om en frosk som ble kokt i hjel. Premisset går ut på at om du putter en frosk rett i kokende vann, så vil frosken anerkjenne faren og hoppe ut av vannet, men dersom vannet varmes opp sakte nok, vil ikke frosken kjenne faren og bli kokt sakte i hjel.”¹¹

Avslutning

Med Haraway, Kuran og Arendt ser jeg skjelettet av mitt resonnementet. Jeg påstår på den ene siden at en del av en produksjonsprosess kan oppleves som et operativt maskinsystem som ikke er fullt ut forståelig. Videre er min tanke om at det spontane og intuisjonen er knyttet opp mot kunnskap, interesser og erfaringer. Et avtrykk av erfaringer, en “maskin” matet med informasjon. Intuisjonen og analysen er som to sider av en og samme metode, som hjelpemidler i en sorteringsprosess. Videre blir min sammenligning mellom mennesket og

---

¹⁰ Hannah Arendt, *Vita Activa*, The university of Chicago, 1958, Utgitt på norsk ved PAX Forlag, 1996, s63

¹¹ Kilde ukjent

maskinen bare delvis sann. Jeg bruker her Harraways “Cyborg Manifesto” som et eksempel på en tidsånd, et verk som har satt spor i det akademiske og forplantet seg videre. Denne teksten- som også ble skrevet som en kritikk på deler av feminismen, har blitt brukt i stor grad for å forsvare feministbevegelsen slik den er idag. Den har forandret seg og tatt en ny forkledning, naturligvis- slik som alt er i evig forandring. Dette viser også i hvor stor grad en tekst eller ideologi kan tolkes for å forsvare de synspunktene man selv ønsker å kjempe for. De synspunktene som man kanskje er predisposisjonert, eller har en forutinntatt holdning i forhold til. Dette tilhører en annen og større diskusjon enn jeg har rom til å prate om her. Det jeg forsøker å flette sammen er forskjellige bilder, som til sammen utgjør en opplevelse av en kompleks situasjon- som jeg tegner et bilde av som en kimærisk tilstand, det å være flere ting på en og samme tid. Maskinen og mennesket, den som tar valg og den som handler av impuls. I samme grad så liker jeg å tenke på teknologien som en slags utstrekning av mennesket, fordi det er fellesnevner selvom den viser egenskaper utenfor vår fatteevne, på lik linje med kroppen. Som Kimæren er et vesen satt sammen av ulike deler, er det også flere deler i en prosess jeg prøver å skissere, og som er oppstykket, for å få plass til å reflektere over hver og en del. Evnene til å manipulere vårt eget avtrykk og våre preferanser kan være kalkulert, men også effektivt. Dette skiller oss fra det maskinelle, vi kan velge hvordan dette avtrykket skal komme til syne, velge hvordan det skal fremstilles. Slik som Kuran snakker om skjulte preferanser som et sosialt overlevelsesspill, får det meg også til å tenke på Hannah Arendts ideer om å kunne flytte grensene mellom det private og det som er offentlig, og jeg tenker at studioet er kanten mellom disse verdenene. Det er også en kant mellom produksjonen og det sosiale i kunstverdenen, som jeg er opptatt av i mitt eget kunstnerskap. Ikke bare mellom kunstnere og instutisjonene, men også i mellom kunstnere. Hva som oppstår og hva som ofres av private holdninger i møte med et valg mellom “the individual versus the collective choice” som Kuran snakker om. Og som Arendt var opptatt av - hvordan det er mulig å beholde en fri tenkning, når du samtidig er prisgitt at andre ser på dine holdninger som relevante. Når jeg sier fri tenkning- så snakker jeg om den kritiske tankeprosessen som alle har tilgang på- et faktisk bilde av en slags logikk som vi opparbeider oss gjennom erfaringer og opplevelser, til motsetning fra de holdningene vi tar på oss for å passe inn, og å være korrekte. Det er mulig jeg er mer opptatt av dette enn av noe annet. Derfor så ønsket jeg å fremheve det i denne teksten. Fordi det er dette som er min kunst. Det jeg forsøkte i min utstilling “Thermae Tepidarium” - å bruke et bilde på det offentlige badet

som en slags forhistorisk bilde på Internett, hvor all informasjon flyter i større grad enn i de faktiske møtene vi har med hverandre, og hvor private holdninger møter det offentlige rommet. Mitt inntrykk er at våre faktiske holdninger ikke alltid er det som vi kan fortelle, men at i det sosiale så spilles det også mange overlevelsesspill. Overlevelsesspill som skyggelegger viktige ting. Ting som trengs å snakkes om og å avdukes. Jeg tror menneskene er avanserte maskiner, og at vi- kunstnere har et ansvar for å fortelle viktige historier, og stille kritiske spørsmål.

Kunstneren beveger seg ikke bare mellom tanke og sannhet, men også mellom ide og materie. Som en kimær, prøver hun å bygge en forbindelse mellom hjerte og verden. I mine arbeider så tenker jeg ikke at alle mine tanker må komme til syne for en tilskuer, men at bruddstykker av tankeprosessen alltid vil være tilstede. Det blir heller bruddstykker av livet, og bruddstykker av et større tankeprosess, fordi jeg er ikke interessert i å jobbe rent konseptuelt med hvert og et verk. Jeg er opptatt av den helheten og bevegelsen det er å jobbe gjennom mange arbeider og prosesser. Jeg ser kanskje ikke på et arbeid som ferdig, men som en ide utvikles gjennom en produksjon og som vokser videre. Denne teksten blir dermed en parallell virkelighet, slik jeg tenker å jobbe videre med tekster parallelt med mitt kunstnerskap. Og de parallelle virkeligheter jeg prøver å skissere omrisset av her er det jeg ser på som mitt studio.